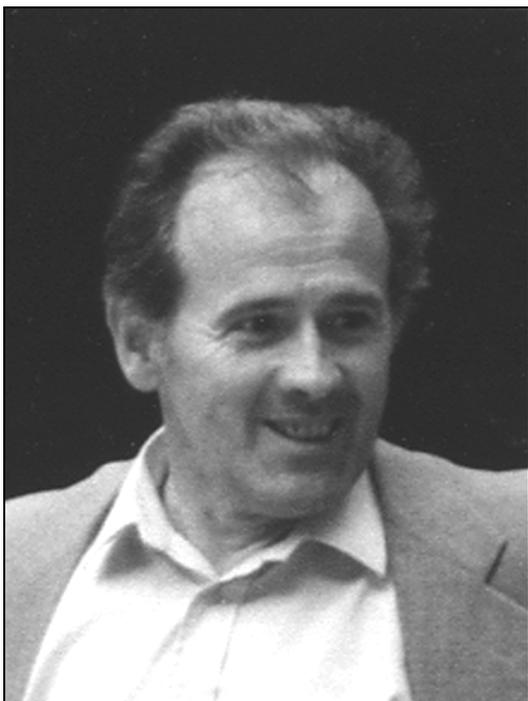


## Osebne vesti

**V spomin. Andrej Černilogar (10. 11. 1928–18. 1. 2008)**



Delavci Zgodovinskega arhiva Ljubljana smo se 22. januarja na pokopališču v Idriji poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Andreja Černilogarja.

Rodil se je v prijazni vasi Šebrelje. Prav izpred Andrejeve rojstne hiše je mogoče videti hriboviti svet domačega Cerkljanskega, v ozadju pa slovenske gore, ki jih je Andrej tako občudoval in v katere je tako rad zahajal. Še zelo mlad se je moral soočiti s krutostjo vojne, saj je komaj petnajstleten kot eden najmlajših med primorskimi partizani kot kurir šel skozi boje v naših krajih. Po končani višji gimnaziji v Postojni je na Filozofski fakulteti v Ljubljani vpisal študij slovanskih jezikov s književnostjo. Po diplomi je kot predmetni učitelj slovenskega in srbohrvaškega jezika poučeval na osnovni šoli v Idriji. Ob poklicnem delu se je posvetil tudi delu z mladimi in bil vrsto let mentor mladim planincem na osnovni šoli in v Planinskem društvu Idrija.

Od začetka novembra 1972 je Andrej začel delati v arhivski stroki in ji ostal zvest kar sedemnajst let, vse do upokojitve leta 1989. S pogodbo med občino Idrija in Mestnim arhivom v Ljubljani je ljubljanski

arhiv z leta 1972 začel opravljati varstvo arhivskega gradiva na območju občine Idrija v vsem obsegu, kot ga je določal takratni arhivski zakon. Andrej je začel delati v idrijskem arhivu kot arhivski referent, leta 1975 pa je opravil strokovni izpit, s katerim je pridobil naziv arhivski strokovni sodelavec. V 70. in 80. letih je ob sodelovanju kolegov iz Ljubljane, predvsem Vladimirja Žumra in Rada Vodenika, intenzivno prevzemal in popisoval arhivsko gradivo. Prevzeti so bili številni fondí uprave, gospodarstva ter šolstva. Še posebej delo z arhivskim gradivom s področja šolstva mu je bilo kot nekdanjemu prosvetnemu delavcu posebno pri srcu. Med arhivskimi kolegi je bil Andrej zelo priljubljen, tudi po upokojitvi se je rad oglasil v idrijskem arhivu in je naslednikoma rad pomagal s strokovnimi nasveti.

Andrej je bil dobra in občutljiva duša, skromnega značaja, vester in natančen pri svojem delu. Kot takega se ga bomo spominjali tudi nekdanji sodelavci. V imenu zaposlenih v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, posebej pa v imenu obeh njegovih naslednikov v enoti v Idriji, mu izrekam vse spoštovanje in zahvalo za opravljeno delo v našem arhivu.

*Janez Pirč*

### In memoriam. Arhivska leta Boža Otorepca

4. marca 2008 smo se na ljubljanskih Žalah zadnjič poslovili od prof. dr. Boža Otorepca, ki je začel svojo plodno strokovno pot v Mestnem arhivu ljubljanskem.<sup>1</sup> Kot študent zgodovine in geografije na Fi-

<sup>1</sup> Biografski zapisi: Sergij Vilfan, Božo Otorepec – sedemdesetletnik. *Zgodovinski časopis* 48 (1994), št. 4, str. 559–561; Umek, Ema: Dr. Božo Otorepec – sedemdesetletnik. *Arhivi* 17 (1994), št. 1–2, str. 184–185; Granda, Stane: Božo Otorepec – 70 let. *Kronika* 42 (1994), št. 3, str. 82–84; Umek, Ema, Košir, Matevž: Prof. dr. Božo Otorepec – osemdesetletnik. *Arhivi* 27 (2004), št. 2, str. 403–404; Granda, Stane: Osemdeset let prof. dr. Boža Otorepca. *Kronika* 52 (2004), št. 3, str. 439–441; Mihelič, Darja: Božo Otorepec – življenje in delo, veselje in otožnost. Stergar, Nataša, Samec, Drago: Bibliografija prof. dr. Boža Otorepca. *Ad fontes: Otorepčev zbornik* (ur. Darja Mihelič). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2005, str. 11–26, 31–42.



Na izletu Mestnega arhiva na Polščevem l. 1958: Božo Otorepec je tretji z leve (Iz fototeke Zgodovinskega arhiva Ljubljana)

lozofski fakulteti v Ljubljani se je navdušil za raziskovanje zgodovine. Po naravi vztrajnega in natančnega študenta so zlasti privlačile pomožne zgodovinske vede, ki jih je predaval prof. dr. Milko Kos. Še kot absolventa so ga v začetku leta 1950 poslali na sedemmesečni arhivski tečaj pri Historičnem inštitutu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Dubrovniku. Končal ga je z odličnim uspehom. Takoj po tečaju se je zaposlil v Mestnem arhivu ljubljanskem (15. septembra 1950). Začetek dela v arhivu je bil nekoliko nenavaden. Prav tedaj je moral k vojakom Jože Šorn, ki je bil vršilec dolžnosti upravnika arhiva in Božo Otorepec ga je v isti dolžnosti nasledil za tri mesece, nakar je prevzel mesto upravnika dr. Sergij Vilfan. Poleti 1951 je Otorepec diplomiral z odličnim uspehom iz zgodovine in lepim uspehom tudi iz geografije. Čez dve leti je prav tako z odličnim uspehom opravil arhivski strokovni izpit. Izpopolnjeval se je še naprej in kot štipendist Filozofske fakultete v Ljubljani v zimskem semestru 1954/55 obiskoval predavanja in vaje na Inštitutu za avstrijska zgodovinska raziskovanja na Dunaju ter pridno delal v dunajskih arhivih.

Otorepec se je z veliko vnemo lotil arhivskega dela, tako da je že usmeritev pred strokovnim izpitom v veliki meri dala pečat celotnemu njegovemu delu v Mestnem arhivu. V oceni pripravniške dobe je dr. Vilfan zapisal, da "je imel nalogo dokončati pričeto Fabjančičeve izpiske iz zapisnikov mestnega sveta o sprejemih v meščanstvo, sestaviti in voditi evidenčno kartoteko gradiva za starejšo zgodovino Ljubljane, in sicer za srednji vek izčrpno, za novejšo dobo pa samo važnejše, dalje zbirati podatke posebej o srednjeveški obrti v Ljubljani ter te podatke obdelati. V bodoče bo imel predvsem nalogo v zvezi z nadaljnjo obdelavo srednjega veka in deloma 16. stoletja, med drugim tudi nalogo, da nadaljuje z že pričeto mikrofilmsko zbirko. Razen navedenega dela se specializira tudi za heraldiko in sfragistiko,

sodeloval pa je tudi pri raznih priložnostnih poslih, kakor pri prevzemanju gradiva in podobnem. Poleg dobre strokovne podkovanosti odlikuje kandidata izredna vestnost in natančnost ter delavnost. Po vsej svoji usmerjenosti je posebno kvalificiran za obdelavo srednjeveških virov."<sup>2</sup> Gotovo ima tudi dr. Vilfan zasluge za usmeritev Otorepčevega arhivskega dela, ki se je pokazala za zelo plodno. Zaradi svojih sposobnosti je bil v organizaciji Mestnega arhiva vedno na kakem vodstvenem položaju.

Kot osrednji rezultat dolgoletnega evidentiranja, zbiranja in znanstvene obdelave je nastala kartoteka, v kateri je zbral regeste vseh do tedaj znanih in dostopnih virov za zgodovino Ljubljane v srednjem veku. Veliko večino teh virov je tudi objavil v 12 zvezkih Gradiva za zgodovino Ljubljane v srednjem veku; izhajali so v letih od 1956. do 1968. Prva dva zvezka vsebujeta kritično izdajo listin iz avstrijskih arhivov ter ljubljanskih arhivov iz let 1243–1450, razen iz Mestnega arhiva. V tretjem in četrtem zvezku so objavljene listine iz Mestnega arhiva, kompletirane s prepisi iz privilegijske knjige (1320–1521). Za nadaljnji zvezek je Otorepec zbral listine, izpisane iz serij rokopisov tržaškega vicedominata in pisarne, ki jih hrani Archivio diplomatico pri Mestni biblioteki (Biblioteca civica) v Trstu (1326–1348). Šesti, sedmi, deveti, deseti in deloma enajsti zvezek predstavljajo dopolnitve in nadaljevanje prvih dveh zvezkov (tudi kar zadeva gradivo v drugih arhivih; 1243–1499). V osmem zvezku je objavljena računska knjiga bratovščine sv. Krištofa v Ljubljani (1489–1518), v delu enajstega fevdna knjiga Jamskih (1453–1480), v dvanajstem pa so urbarji ljubljanske posesti Nemškega viteškega reda v Ljubljani (1490), vicedomskega urada za Kranjsko (1496, ok. 1515, 1527) ter šentpeterske farne cerkve (1517–1519). Kar zadeva način objave, je bilo sprejeto pravilo, da je treba listine objaviti v celoti, skupaj s formulami, čeprav se te včasih ponavljajo. Začasno so izbrali za objavo kartotečni sistem; potem ko bi celotna serija kartotek toliko dozorela, da ne bi bilo mogoče več pričakovati bistvenih dopolnitev, pa bi jo izdali v tisku kot kronološko serijo vseh dokumentov. Potrebno je poudariti, da je Otorepec s temi dvanajstimi zvezki ustvaril eno izmed temeljnih viroslovnih del za slovensko zgodovino.

Leta 1967 je začel Otorepec skupaj z dr. Vilfanom in dr. Valenčičem pripravljati drugo večjo objavo, namreč objavo dveh ljubljanskih trgovskih knjig iz prve polovice 16. stoletja. Ta je pomembna za gospodarsko zgodovino, ker razodeva oblikovanje meščanskih kapitalov v zgodnjem kapitalizmu; izšla je z večletnim zamikom pri založbi Slovenske akademije znanosti in umetnosti.<sup>3</sup>

<sup>2</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, IJU 247, šk. 34, a. e. 283.

<sup>3</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, IJU 247, šk. 5, a. e. 109; Vilfan, Sergij, Otorepec, Božo, Valenčič, Vlado: *Ljubljanski trgovski knjigi iz prve polovice 16. stoletja*. Ljubljana: Slovenska

Kot velik poznavalec starejših zgodovinskih virov nasploh je bil Otorepec zelo cenjen in iskan. Tako je od leta 1958 sestavljal po nalogu državnega sekretariata za zunanje zadeve kot jugoslovanski ekspert 277 tipkanih strani obsegajoči seznam slovenskih zahtev po listinskem gradivu v avstrijskih arhivih, ki jih je bila Avstrija dolžna vrniti po arhivskem sporazumu iz leta 1923 in protokolu iz leta 1958. V letih 1975–1989 je sodeloval na pogajanjih v zvezi z njuno izvedbo. Njegovemu znanju in prizadevnosti se moramo zahvaliti za vrnitev precej pomembnega izvirnega srednjeveškega gradiva.<sup>4</sup> Prav zaradi njegovih zaslug za vrnitev arhivskega gradiva ga je Arhivsko društvo Slovenije novembra 1983 imenovalo za častnega člana.

V letu 1963 se je na pobudo prof. dr. Kosa ukvarjal s popisom in ureditvijo starejših kodeksov piranskega mestnega arhiva. Prof. Kos je poudarjal, da ima to delo splošni arhivski pomen, ker je bogato arhivsko gradivo iz obdobja od 13. stoletja izjemno, saj tudi Trst nima podobnega. Da ne bi propadlo, ga je bilo nujno strokovno temeljito urediti in določiti nove enotne signature; Otorepec je bil za to pravi strokovnjak. Seveda je znal izrabiti to priložnost tudi za izpisovanje podatkov za zgodovino trgovskih in drugih vezi med Piranom in Ljubljano v srednjem veku.<sup>5</sup> Otorepec je poznal ogromno srednjeveškega gradiva in ni čudno, da je bil neizčrpen vir informacij za zgodovino tega časa: nanj so se obračali v velikem številu za pomoč ob raznih priložnostih in z različnimi vprašanji vsi – od strokovnjakov do ljubiteljev zgodovine.

Otorepca so tudi sicer hitro pritegnili h kolektivnemu delu o zgodovini Ljubljane. Glavni problem Mestnega arhiva v tem času so bili prostori. Ker več let trajajoča iskanja niso prinesla rešitve, se je arhiv v veliki meri preusmeril na delo za zgodovino Ljubljane. Tudi Otorepec se je vključil v ta dela in v poročilu ob 60-letnici Mestnega arhiva ljubljanskega (1959) sta navedena dva rokopisa, ki ju je napisal za predvideni drugi zvezek Zgodovine Ljubljane: Obrt v srednjeveški Ljubljani ter Prebivalstvo srednjeveške Ljubljane. Žal pa arhivu ni uspelo izdati druge knjige Zgodovine Ljubljane, za katero sta bila tudi omenjena rokopisa namenjena. (Prvi rokopis je bil objavljen leta 1972 pod naslovom Rokodestvo in obrt v srednjeveški Ljubljani).<sup>6</sup> Prav tako je Otorepec sodeloval pri nadaljnjih delih, ki so bila pripravljena v Mestnem arhivu: pri publikaciji Ljubljana: Podobe iz njene

zgodovine (1962, 1965: prva v slovenščini, druga v treh jezikih) kot sourednik in soavtor, potem pri publikaciji Ljubljana: 1945–70 (ob petindvajseti obletnici osvoboditve) s kroniko dogodkov (1970). Leta 1953 so v okviru Mestnega arhiva oživili Kroniko kot časopis za slovensko krajevno zgodovino in Otorepec je postal od prve številke zvest sodelavec časopisa, dolgo časa tudi član uredniškega odbora. Desetletje je objavljaval v Kroniki krajša knjižna poročila in ocene. Poslanstvo Kronike, pospeševanje zanimanja za zgodovino ter posredovanje slovenske zgodovine čim širšemu krogu bralcev, je gojil Otorepec tudi tako, da je vrsto let v Ljudski pravici (tu je leta 1953 izšel tudi njegov prvenec Kako so trgovali v stari Ljubljani), Tedenski tribuni, Ljubljanskem dnevniku, Slovenskem poročevalcu in Dolenjskem listu občasno objavljaval zanimive krajše prispevke, ki jih je pripravil na podlagi arhivskega gradiva ali pa je opozarjal na izide zanimivih zgodovinskih knjig.

Poleg tega je Otorepec objavljaval razprave tudi s področja lokalne zgodovine drugih krajev. Leta 1954 je izšla kot prva razprava z naslovom Iz preteklosti Mengša.<sup>7</sup> V naslednjih letih je posvetil tri srednjeveški zgodovini Kamnika.<sup>8</sup> Leta 1962 je pisal o zgodovini gradu Dragomelj,<sup>9</sup> čez čas pa še o starem smledniškem gradu.<sup>10</sup> V Enciklopediji Jugoslavije je avtor zgodovinskega dela gesel: Kamnik, Kostanjevica in Krško.<sup>11</sup> Značilnost Otorepčevih razprav je, da se odlikujejo po nakopičenih podatkih, sestavljenih v zelo živo sliko.

Začeli so ga pritegovati tudi grbi in pečati slovenskih mest in trgov, tako da so prispevki s področja zgodovinskih pomožnih ved pozneje postali celo najpomembnejša Otorepčeva objavljena dela. Kot prvo je za Enciklopedijo Jugoslavije prispeval na Slovenijo nanašajoči se del gesel: Grb, Heraldika in Sfragistika.<sup>12</sup> V Tedenski tribuni je objavil kratke opise grbov slovenskih mest in trgov.<sup>13</sup> V spominskem zborniku Novo mesto 1365–1965 je pisal o starejših mestnih pečatih in grbu Novega mesta (1969).<sup>14</sup> Mestni svet Ljubljane ga je imenoval za člana komisije

akademija znanosti in umetnosti, 1986 (Viri za zgodovino Slovencev; knj. 8).

<sup>4</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, LJU 247, šk. 34, a. e. 283.

<sup>5</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, LJU 247, šk. 34, a. e. 283.

<sup>6</sup> *Ljubljanska obrt od srednjega veka do začetka 18. stoletja* (ur. Vlado Valenčič). Ljubljana: Mestni arhiv ljubljanski, 1972 (Publikacije Mestnega arhiva ljubljanskega, Razprave; zv. 3), str. 5–54.

<sup>7</sup> *Mengeški zbornik* (ur. Ivan Vidali, Anton Gorjup). Mengeš: Pripravljalni odbor za proslavo 800-letnice Mengša, 1954–1969. I–del, 1954, str. 21–54, 53–54.

<sup>8</sup> *Kamniški zbornik*. Kamnik: Občina Kamnik, 1956, str. 67–100; 1957, str. 43–61; 1958, str. 87–110.

<sup>9</sup> *Kronika* 10 (1962), št. 1, str. 1–8.

<sup>10</sup> *V Smledniku*. Smlednik: Turistično društvo Smlednik, 1971, str. 3–6.

<sup>11</sup> *Enciklopedija Jugoslavije* 5 (1960), str. 183, 339, 443.

<sup>12</sup> *Enciklopedija Jugoslavije* 3 (1958), str. 586–587, 671; 7, 1986, str. 190.

<sup>13</sup> Iz kronike slovenskih trgov in mest. *Tedenska tribuna* 1960, št. 1–52.

<sup>14</sup> *Novo mesto 1365–1965: prispevki za zgodovino mesta* (ur. Janko Jarc). Maribor: Obzorja; Novo mesto: Dolenjska založba, 1969, str. 115–129.

za ureditev grba, zastave in simbola mesta Ljubljane, za kar so v Mestnem arhivu naročili izdelavo elaborata o razvoju ljubljanskih grbov. Bil je tudi član komisije za imenovanje ljubljanskih ulic in trgov.<sup>15</sup>

Kot največji strokovnjak za to področje je po upokojitvi prof. Kosa leta 1967 prevzel predavanja iz pomožnih zgodovinskih ved na oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani; od leta 1988 je bil redni profesor.

Pod vodstvom dr. Vilfana je v Mestnem arhivu strokovno delo zelo napredovalo. V njegovih prizadevanjih mu je Božo Otorepec stal ob strani. To pa se je pokazalo tudi ob razpravi v upravnem odboru o znanstvenem delu v arhivu leta 1957. Pri tem je Otorepec opozoril, da nima značaja znanstvenega dela le pisanje znanstvenih razprav, marveč je treba tako vrednotiti tudi določena arhivistična dela kot so zahtevno urejanje, indiciranje, repertorizacija, iskanje gradiva za zgodovino mesta, objave gradiva in podobno. Sklep upravnega odbora o znanstvenem delu v arhivu je predstavljal kompromis, vendar je Otorepčevu razlikovanje funkcij arhivističnega dela leta 1968 smiselno uporabil dr. Vilfan pri sklepu Skupnosti arhivov Slovenije o nazivih delovnih mest in ugotavljanju strokovne usposobljenosti v arhivih ter priporočilih o temeljnih načelih za delitev osebnega dohodka.<sup>16</sup> Na Otorepčevu pronicljivost je pokazala tudi razprava o značaju, stanju in problemih perspektive arhivske službe v SR Sloveniji marca 1964. Nikomur od navzočih ni bilo jasno, kako bi ustvarili neko racionalno arhivsko mrežo, ki bi jo financirale občine. Takrat pa se je oglasil Otorepec s predlogom, ki je potem postal načelo za oblikovanje arhivske mreže v Sloveniji: z zakonom je treba določiti, da mora občina ustanoviti lasten arhiv, sicer pa zagotoviti sredstva za sofinanciranje regionalnega arhiva. Malokdo ve, da je Otorepec "kriv" za izraz "dokumentarno gradivo", ki ga pozna vsakdo v arhivih in upravnem poslovanju. Od zakona o arhivskem gradivu in arhivih iz leta 1966 smo namreč za tako gradivo skladno z zvezno zakonodajo uporabljali izraz "registraturno gradivo". Z njim pa je bil le malokdo zadovoljen. Nekoč smo o tem razmišljali, pa se je Otorepec spomnil sedaj uveljavljenega izraza za tako gradivo; potem smo ga uporabili v zakonu o naravni in kulturni dediščini (1980) in se je dobro prijel. Da je znal biti duhovit, kaže tudi primer: ko smo ob neki priložnosti govorili o škodi, ki nastaja zaradi nestrokovnega odbiranja arhivskega gradiva, je pripomnil: "Koliko škode je povzročil šele izum telefona".

Po drugi strani pa je dr. Vilfan pustil proste roke Otorepcu kar zadeva obdelavo starejšega gradiva v

Mestnem arhivu.<sup>17</sup> Skupaj z dr. Vilfanom sta za tematski številki *Archivum*, revijo Mednarodnega arhivskega sveta, napisala prispevka o notarskih arhivih ter mestnih arhivih, ki sta se nanašala na Jugoslavijo oziroma Slovenijo.<sup>18</sup> Sam je objavil prispevke na podlagi izkušenj v Mestnem arhivu (Ogrevanje, klimatizacija in prezračevanje arhivskih skladišč; Namestitve arhivskega gradiva v skladišču)<sup>19</sup> ter lastnih preučevanj (Gradivo za starejšo zgodovino Ljubljane v nekaterih italijanskih in avstrijskih arhivih).<sup>20</sup>

Sicer pa je bil Božo Otorepec zelo dolgo dejaven tudi v Društvu arhivskih delavcev LRS kot se je sprva imenovalo Arhivsko društvo Slovenije. Bil je med ustanovni člani (leta 1954), član izvršnega odbora od 1954 do 1968 (z izjemo let 1959/60), v letih 1958/59 tudi predsednik društva. Ocenil je, da je društvo v času njegovega predsedovanja dokaj uspešno opravljalo svoje naloge na strokovnem, kulturno-prosvetnem in sindikalnem področju. Zavzemalo se je za rešitev vprašanja prostorov za Državni arhiv Slovenije, razpravljalo o delu zvezne komisije za sestavo pravilnika o škartiranju, delu za izvedbo arhivske konvencije iz leta 1923 in restitucije z Avstrijo ter o tezah zveznega zakona o arhivih in zaščiti arhivskega gradiva. Pripravilo je arhivski teden, ki je imel poseben poudarek na proslavi 40. obletnice ustanovitve Jugoslavije in Komunistične partije Jugoslavije. Pozdravil je predvideno reorganizacijo, po kateri naj bi imelo v prihodnje društvo le strokovne funkcije, saj bi se jim lahko posvetilo z večjo načrtnostjo.<sup>21</sup> Na sploh je bil Otorepec dejaven član društva in je sodeloval tudi na posvetovanjih s prispevki, v katerih je obravnaval razna aktualna arhivistična vprašanja.<sup>22</sup> Poleg tega je bil v letih od 1961. do 1968. tudi član izvršnega odbora Zveze društev arhivskih delavcev Jugoslavije.

Otorepec je delal v Mestnem arhivu – razen nekaj mesecev v letih 1964/65, ko je bil zaposlen v Mestnem muzeju v Ljubljani – vse do konca leta

<sup>15</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, LJU 247, šk. 34, a.e. 283; šk. 5, a.e. 109.

<sup>16</sup> Zgodovinski arhiv Ljubljana, LJU 247, šk. 5, a. e. 105; Objave Skupnosti arhivov Slovenije 2, 1968, str. 8–22.

<sup>17</sup> O tem gradivu gl. Splošni pregled fondov in zbirk v publikaciji: Vilfan, Sergij: *60 let Mestnega arhiva ljubljanskega*, Ljubljana: Mestni arhiv ljubljanski, 1959 (Publikacije Mestnega arhiva ljubljanskega. Poročila in pregledi gradiva; zv. 1), zlasti str. 81–83, 89, 91.

<sup>18</sup> Les archives notariales en Yougoslavie. *Archivum* (Paris) 12 (1962), str. 105–120; Les archives des villes en Slovénie. *Archivum* (Paris) 13 (1963), str. 133–144.

<sup>19</sup> Žontar, Jože: *Arhivska tehnika*. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije, 1972, str. 56–62; *Priručnik iz arhivistike* (ur. Bernard Stulli, Franjo Biljan). Zagreb: Savez društava arhivskih radnikov Jugoslavije, 1977, str. 100–106.

<sup>20</sup> *Arhivi* 1 (1978), str. 19–21.

<sup>21</sup> Arhiv Republike Slovenije, AS 607, Arhivsko društvo Slovenije, fasc. 4.

<sup>22</sup> *Arhivsko društvo Slovenije – 40 let* (ur. Brane Kozina, Gašper Šmid). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije, 1995, str. 31, 32, 37.

1971. Z odhodom na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, s katero je že do tedaj plodno sodeloval pri raznih delih, pa se je povsem posvetil zgodovinski znanosti. Ne le slovensko zgodovinopisje, marveč tudi Zgodovinski arhiv Ljubljana kot dedič Mestnega arhiva ter arhivska služba mu veliko dolgujejo. Hvaležnost smo mu izrazili tudi leta 1989, ko smo mu izročali priznanje za njegove zasluge ob 90-letnici Zgodovinskega arhiva. Za vedno bo ostal v spominu tudi kot šegav sogovornik, ki je znal biti zelo družaben in zabaven, posebno kadar je pripovedoval anekdote, ki jih je nekaj časa prav sistematično zbiral.

*Jože Žontar*

#### Mag. Vladimir Kološa – Miha, šestdesetletnik



Spoštovani arhivski sodelavec in prijatelj,

pišem Ti v imenu slovenskih arhivskih delavcev ter v svojem imenu z željo, da Ti ob življenjskem jubileju iskreno čestitamo in se Ti vsaj malo zahvalimo za dosedanje strokovno delo v slovenski javni arhivski službi, predvsem v Arhivu Republike Slovenije, ki si mu neomajno zvest že dobrih petintrideset let, za resnično prijetno in nepozabno sodelovanje, druženje in prijateljevanje z nami, ter da Ti zaželimo veliko zdravja, osebne sreče in delovnih uspehov še naprej. Pa tudi vodja sektorja, strokovni sodelavec,

kolega in prijatelj nam ostani tak kot doslej! Zahvala ob tej priložnosti gre tudi Tvoji ženi Andreji ter hčerkama Vesni in Maji, ki so stale oziroma še stojijo za teboj. Saj veš, kako funkcionirajo uspešni moški?

V prispevku Te želim spomniti na nekatere življenjske in službene mejnike ter nanizati najpomembnejše rezultate Tvojega strokovnega dela v nekdanjem Arhivu SR Slovenije oziroma sedanjem Arhivu Republike Slovenije (v nadaljevanju: Arhiv RS), pa tudi širše, predvsem pri Arhivskem društvu Slovenije, v katerem nisi samo tajnikoval, temveč kot dolgoletni član društva tudi sodeloval pri številnih strokovnih projektih, na primer objavah virov, arhivskih vodnikov in pregledov po arhivskem gradivu, izdajanju glasila Arhivi kot tehnični urednik, pri društvenih akcijah, organizaciji kongresov in posvetovanj, mednarodnem sodelovanju itd.

Ker si po svoji naravi neustavljivo delaven, skrben, natančen, zanesljiv, preudaren in umirjen ter strokovno izredno dobro podkovan, pri vseh teh lastnostih pa pretirano skromen in tih in zato od številnih glasnejših manj opazen, dovoli, da v prispevku na biografski in bibliografski način javno predstavim Tvoje strokovno delo, ki ga kolikor toliko dobro poznam. Na arhivskem strokovnem področju sodelujeva že od 1. oktobra leta 1973, ko si se zaposlil v takratnem Arhivu SR Slovenije, jaz pa v tedaj "konkurenčnem" Zgodovinskem arhivu Ljubljana. Kot sošolca in prijatelja pa se poznavata že od leta 1965, ko sva začela skupaj gultiti šolske klopi na kranjski gimnaziji. Potem sva v letih od 1968. do 1973. skupaj študirala zgodovino na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, leta 1986 opravila trimesečno specializacijo iz arhivistike na Moskovskem državnem zgodovinsko-arhivskem inštitutu, v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja magistrirala iz arhivistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in še bi lahko našteval. Ne smem pa pozabiti na to, da si bil moj najtesnejši sodelavec v času mojega direktorovanja v Arhivu RS od leta 1993 do leta 2004, ko si skupaj s "svojimi" arhivisti v Sektorju za varstvo arhivskega gradiva predstavljal "prvi strokovni steber" arhiva. Enako zanesljivo in "zvesto si služil" vsem drugim dosedanjim direktorjem Arhiva RS po letu 1945 (Jožetu Mačku, Mariji Oblak-Čarni, dr. Emi Umek, dr. Draganu Matiću in dr. Matevžu Koširju).

Ob pregledu rezultatov Tvojega dela in področij strokovnega dela, ki jih obvladuješ (to je strokovna obdelava arhivskega gradiva z arhivskimi popisi, inventarji in vodniki, objave arhivskih virov, arhivske razstave s katalogi, delo z uporabniki gradiva, strokovni članki s področja arhivistike in zgodovine in s tem povezano raziskovalno delo, izobraževanje arhivskih delavcev, delo v arhivskem društvu, sodelovanje v številnih arhivskih projektih, strokovnih komisijah, izpitnih komisijah, delovnih skupinah, upravnih in